

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy ☒ Materiál legislatívnej povahy ☒ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
<i>V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:</i> Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2225 z 18. októbra 2023 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice 2008/48/ES (Ú. v. EÚ L, 2023/2225, 30.10.2023) (ďalej len „smernica (EÚ) 2023/2225“) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2167 z 24. novembra 2021 o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2014/17/EÚ (Ú. v. EÚ L, 438, 8.12.2021) (ďalej len „smernica (EÚ) 2021/2167“) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (Ú. v. EÚ L 60, 28.2.2014) v platnom znení	
Termín začiatku a ukončenia PPK	december 2024
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	január - február 2025 (MPK)
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	máj-jún 2025

2. Definovanie problému
<i>Uveďte základné problémy, ktoré sú dôvodom vypracovania predkladaného materiálu (dôvody majú presne poukázať na problém, ktorý existuje a je nutné ho predloženým materiálom riešiť).</i> Poskytovanie spotrebiteľských úverov sa od roku 2008 značne zmenilo pod vplyvom digitalizácie. V dôsledku toho bola na európskej úrovni schválená nová smernica (EÚ) 2023/2225 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, keďže spotrebiteľia v súčasnosti požadujú bezproblémovejší a rýchlejší postup získavania úverov a často o ne žiadajú online. Na trh prichádzajú noví účastníci, ktorí ponúkajú zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rôznych podobách. Digitalizácia ovplyvňuje aj poskytovanie nových produktov (krátkodobé úvery s vysokými nákladmi) a zavádza digitálne poskytovanie informácií a posudzovania úverovej bonity spotrebiteľov pomocou automatizovaných systémov rozhodovania. Slovenská republika má už v niektorých oblastiach týkajúcich sa spotrebiteľských úverov upravené viaceré povinnosti, ktoré aktuálne zavádza nová smernica (EÚ) 2023/2225. V súčasnosti ale bolo potrebné vyjasnenie nepresných znení niektorých ustanovení predchádzajúcej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008) v platnom znení. Spresnenie terminológie používanej v rámci smernice (EÚ) 2023/2225 zjednodušuje viaceré procesy, čo v konečnom dôsledku zaisťuje vyššiu úroveň ochrany spotrebiteľa a podporuje sa tým aj rozvoj vnútorného trhu s úvermi.
3. Ciele a výsledný stav
<i>Uveďte hlavné ciele predkladaného materiálu (aký výsledný stav má byť prijatím materiálu dosiahnutý, pričom dosiahnutý stav musí byť odlišný od stavu popísaného v bode 2. Definovanie problému).</i>

Predkladaný materiál sleduje viacero cieľov, ktoré majú riešiť problematiku spotrebiteľských úverov. Cieľom vytvorenia novej právnej úpravy sú nasledovné tézy:

- zlepšenie poskytovania spotrebiteľských úverov v dôsledku digitalizácie, ako aj v dôsledku vzniku pandémie COVID-19,
- uľahčenie vzniku bezproblémovo fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi,
- poskytnutie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa v záujme zaistenia dôvery spotrebiteľov, a
- podpora konkurencieschopnosti na vnútornom trhu a pri cezhraničnom poskytovaní spotrebiteľských úverov.

Zároveň je cieľom transpozícia smernice (EÚ) 2023/2225 do vnútroštátneho právneho poriadku, a tým dosiahnutie súladu s legislatívou Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

4. Dotknuté subjekty

Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny predkladaného materiálu dotknú priamo aj nepriamo:

finanční spotrebiteľia, úverové inštitúcie (banky, pobočky zahraničných bánk, zahraničné banky), nebankovní veritelia, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska, prevádzkovatelia registrov údajov o spotrebiteľských úveroch, sprostredkovatelia spotrebiteľských úverov (finanční agenti, finanční poradcovia, finanční sprostredkovatelia z iného členského štátu), dlhové poradne, Centrum právnej pomoci, a pod.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?

Alternatívnym riešením k predkladanému materiálu v súvislosti s povinnosťou transpozície smernice (EÚ) 2023/2225 je novelizácia už existujúceho právneho predpisu, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzhľadom na rozsah smernice (EÚ) 2023/2225 a zmena, resp. zavedenie nových povinností pre viaceré dotknuté subjekty, ako aj potreba aktualizácie už účinných ustanovení v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, by táto alternatíva nebola účelná a neprispela by k prehľadnosti už existujúcej právnej úpravy.

Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

V prípade nulového variantu by Slovenská republika nesplnila povinnosť transpozície príslušnej smernice EÚ.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

☒ Áno

☐ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

Ministerstvo financií SR je predloženým materiálom splnomocnené prijať, resp. zmeniť vyhlášky, ktoré ustanovia:

- predkladanie údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery, a
- vzor formulára s informáciami k sprostredkovaniu spotrebiteľského úveru.

Národná banka Slovenska je predloženým materiálom splnomocnená prijať, resp. zmeniť opatrenia, ktoré ustanovia:

- metodiku na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálna výška, výšku a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výšku a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov,
- požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa a na overovanie údajov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa,
- limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru a výšku tohto limitu,
- podrobnosti o podmienkach na postupné splácanie spotrebiteľského úveru,
- limit na podiel spotrebiteľských úverov poskytnutých prostredníctvom samostatných finančných agentov voči celkovému objemu poskytnutých spotrebiteľských úverov a výšku tohto limitu,
- limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu a metodiku na výpočet tohto podielu,
- podrobnosti o výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov,

- štruktúra výkazov, hlásení, správ alebo iných informácií predkladaných veriteľmi, ako aj rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, podoba, spôsob, postup a miesto predkladania takých výkazov, hlásení, správ alebo iných informácií vrátane metodiky na ich vypracúvanie,
- štruktúra výkazov, hlásení, správ alebo iných informácií predkladaných veriteľmi na účely dohľadu a na štatistické účely, ako aj rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, podoba, spôsob, postup a miesto predkladania takých výkazov, hlásení, správ alebo iných informácií vrátane metodiky na ich vypracúvanie.

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uvedte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☒ Áno

☐ Nie

Ak áno, uvedte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

Goldplating sa týka vplyvov na podnikateľské prostredie a sociálnych vplyvov za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa.

8. Preskúmanie účelnosti

Uvedte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

Uvedte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Do 20. novembra 2029 a potom každé štyri roky EÚ Komisia vykoná hodnotenie smernice (EÚ) 2023/2225. Súčasťou tohto hodnotenia je posúdenie toho, či je rozsah pôsobnosti tejto smernice naďalej primeraný vo vzťahu k zmluvám o úvere, ktoré sú zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na iné účely než bývanie; posúdenie limitov pri zmluvách o úvere, pri ktorých je celková suma vyššia ako 100 000 € a dodatočných predpokladoch na výpočet RPMN, ako aj percentuálnych podielov použitých na výpočet náhrady splatnej v prípade predčasného splatenia úveru, z hľadiska hospodárskeho vývoja v EÚ a situácie na príslušnom trhu; analýza vývoja trhu so spotrebiteľskými úvermi, ktoré podporujú zelenú transformáciu, a posúdenie potreby ďalších opatrení týkajúcich sa takýchto úverov; a posúdenie vykonávania sankcií, a najmä účinnosti a odstrašujúceho účinku týchto sankcií. EÚ Komisia do 20. novembra 2025 taktiež posúdi potrebu ochrany spotrebiteľov, ktorí si požičiavajú a investujú prostredníctvom platforiem hromadného financovania, ak tieto platformy nekonajú ako veritelia alebo sprostredkovatelia úveru, ale uľahčujú poskytovanie úverov medzi spotrebiteľmi. EÚ Komisia zároveň monitoruje najmä vplyv existencie regulačných možností na fungovanie vnútorného trhu a na spotrebiteľov. EÚ Komisia je povinná predložiť správu o výsledkoch hodnotenia a posúdenia Európskemu parlamentu a Rade a v prípade potreby k nej pripojiť legislatívny návrh.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie

Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Áno		☐ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.

Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uveďte skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).

Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.

V prípade, že je materiál posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uveďte internetový odkaz na tento proces.

11. Kontakt na spracovateľa

Uveďte údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

JUDr. Mgr. Miroslava Matľáková (miroslava.matlakova@mfsr.sk), odbor ochrany finančných spotrebiteľov, t. č. 02/59584519

12. Zdroje

Uveďte zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uveďte danú skutočnosť.

V rámci prípravy predkladaného materiálu Ministerstvo financií Slovenskej republiky spolupracovalo s Národnou bankou Slovenska, a v konkrétnych otázkach týkajúcich sa určitej problematiky aj s inými dotknutými subjektami finančného trhu.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 235/2024

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☒ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:
Komisia neuplatňuje k materiálu žiadne pripomienky a odporúčania.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: